

STUDENTEN WEEKBLAD

8^e Jaargang.
No. 13.

REDACTEUREN: CH. E. DUTILH, D. A. DE FREMERY, J. A. SCHOUTEN,
J. H. TELDERS, J. P. VALKEMA BLOUW, F. A. VENING MEINESZ,
R. VER LOREN VAN THEMAAT. (DELFT)

A. C. JAGER, J. C. DE JOODE, K. F. KATZ, W. J. H. MASCHHAUPT.
FAST MEDEWERKSTER: MEJ. I. WILLEKES MAC DONALD. (AMSTERDAM)

Donderdag
11 Jan. '06.

Dit blad verschijnt Donderdags, behalve in de vacantiën. De abonnementsprijs is f3,50, bij vooruitbetaling f3,— per jaar. De jaargang loopt van 1 October tot 30 September. De prijs der advertentiën is 10 cents per regel.

J. WALTMAN JR.
UITGEVER • DELFT

Inzendingen die Dinsdagmiddag 12 uur niet aan het redactie-adres zijn bezorgd, kunnen niet meer in het eerstkomend nummer worden opgenomen. Het adres voor redactie en administratie is: Binnenwatersloot 33.

Eerstvolgende Vergadering der Delftsche Redactië ten huize van den heer J. P. VALKEMA BLOUW, Verversdijk 32a, op Dinsdag 16 Januari 1906, des middags om 4 uur.

Eerstvolgende Vergadering der Amsterdamsche Redactië ten huize van den heer K. F. KATZ, Weteringschans 233, op Maandag 15 Januari 1906, des avonds om 10 uur.

IN MEMORIAM.

J. VON LINDERN Jr.

Werktuigkundig Ingenieur.

31 December 1905. †

J. C. VAN MARKEN. †

Onder een buitengewone belangstelling had heden de begrafenis van den heer J. C. VAN MARKEN plaats. In plechtigen eerbied stonden de rijen van menschen langs den weg geschaard, dien de stoet zou volgen en allen die zagen hoe velen volgden de baar van den overledene om een laatste blijk te geven van hunne innige gehechtheid aan hem, moesten wel in weinige oogenblikken het besef krijgen, dat hier de dood een einde maakte aan een leven, dat aan de belangen van ontzaglijk velen gewijd was.

Wij voelen ons niet in staat ook maar eenigszins een overzicht te geven van de veelomvattende plannen, de grootsche idealen, waaraan de heer VAN MARKEN zijn meer dan gewone krachten gewijd heeft. Wij wijzen slechts op de resultaten, die hij heeft bereikt en die meer dan woorden aantoonen dat hij bezielde door idealen voor het geluk van allen, deze in praktijk heeft weten te brengen.

Wij brengen hem de grootste hulde wanneer wij de herinnering aan zijn streven ook in ons leven bezielend laten inwerken.

v. H.

AMSTERDAMSCHER REDACTIE.

Uit de Redactie getreden:

N. J. C. VAN HASSELT.

Lid van de Redactie geworden:

A. C. JAGER.

Toegetreden als „Vast-Medewerkster“:

Mej. I. WILLEKES MAC DONALD.

Vereeniging tot het uitgeven van beknopte handleidingen bij het onderwijs aan de T. H. S.

Mededeelingen van het Bestuur:

1. Het „Studenten-Weekblad“ is als officieel orgaan der Vereeniging aangenomen; alle mededeelingen aan de leden zullen daarin gepubliceerd worden.

2. De inning der contributie zal eerstdaags een aanvang nemen.

Aan alle leden wordt dringend verzocht hierbij zooveel mogelijk hun medewerking te verlenen en (vóór 1 Februari) het bedrag hunner contributies (f 0,25), tegen ontvangst van quitantie, aan een der daarmee belaste bedienden der T. H. S. af te dragen.

3. Het Bestuur richtte aan alle Hoogleraren aan de T. H. S. een schrijven, waarin het doel en de wenschelijkheid der Vereeniging op vele gronden werd uiteengezet en de hoop uitgesproken, dat de Vereeniging bij de uitvoering van haar streven op den steun der Hoogleraren zal mogen rekenen.

Reeds werd, naar aanleiding hiervan, van de Hoogleraren S. G. Everts en J. Klopper een schrijven ontvangen, waarin zij instemming met het doel der Vereeniging betuigden en hun steun toezegden.

Van verschillende andere Hoogleraren werd mondeling eenzelfde toezegging verkregen.

4. Met de samenstelling der sub-commissies is een begin gemaakt. Daar echter alle plaatsen nog niet vervuld zijn, worden de namen der commissie-leden nog niet gepubliceerd.

5. In afwachting van het tijdstip, waarop de sub-commissies deze taak zullen overnemen, heeft het Bestuur reeds een aanvang laten maken met de bewerking van: de Toegepaste Mechanica, het Administratief Recht en de Differentiaal-Rekening.

6. Het aantal leden der Vereeniging bedraagt ± 800.

Namens het Bestuur,

De Secretaris,

J. B. H. COENEN.

Havenstraat 3.

De Almanak 1906.

De in December 1905 verschenen Almanak van het D. S. C. is een broederlijke mengeling van 3 elementen. Een gedenkboek, een portretalbum en een bloemlezing uit de student-dichters van onzen tijd. Hulde aan de redactie, die alle drie tot zulk een smakelijk geheel heeft weten samen te voegen terwijl toch elk onderdeel door den wakkeren steun van inzenders en medewerkers allesbehalve stiefmoederlijk is bedeed. De heer Waltman heeft weer als van ouds gezorgd voor een keurige uitgave.

Naast de bloemkoolspeech is een meer ernstige bespreking wel eens gewenscht, vooral nu het een zoo in alle opzichten belangrijke almanak is.

Het gedenkboek is in vergelijking met vroegere almanakken veel belangrijker. Hoe kan het anders, nu we het doopfeest vieren van de T. H. S. Het portret van onzen Rector Magnificus bij den aanvang wijst er reeds op dat aan dit feit een belangrijke plaats werd ingeruimd. De redactie is bovendien op de gelukkige gedachte gekomen, tevens eenige feiten uit de geschiedenis van het corps te memooreeren, die het verband tusschen beide lichamen in een helder daglicht stellen. Wij spreken hier den wensch uit dat deze band in de toekomst nog nauwer zal worden toegehaald. De „kalender met aanverwante artikelen“ is er ditmaal minder slecht afgekomen dan vroeger wel gebeurde. Het is dunkt mij een niet onbelangrijk onderdeel en een goede verzorging hiervan maakt dikwijls een almanak tot een bij uitstek praktisch boek. Wat kan het bijv. gemakkelijk zijn te weten wanneer het Hockey-bestuur geïnstalleerd werd of wat er gebeurde op 29 Februari. Welnu dit alles hebt ge nu bij de hand in kort bestek bijeen. En zelfs nog meer. Dat de in 't vorig jaar gehouden lezingen nog eens in herinnering worden gebracht is niet overbodig, evenmin de uitslagen der wedstrijden. Zij moedigen aan en wekken op tot grootere prestaties. Na de verjaardagen van het koninklijk huis vinden we de reeks gedenkdagen, die ik boven reeds opnoemde. Ik vind dit werkelijk een zeer belangrijk toevoegsel, het geeft eigenlijk de geheele geschiedenis van het corps in een kort overzichtelijk bestek.

Eclipsen schijnt men ons niet te gunnen. Met hardnekkigheid is er voor zorg gedragen dat alles in Nederland onzichtbaar is en de eenige die gedeeltelijk waarneembaar is, treedt zoo vroeg in den morgen op, dat wij studenten er weinig van genieten zullen.

De astronoom kan nu zijn hart ophalen. Eclipsen, voor het bloote oog zichtbare planeten, schijngestalten, zonsverrijzingen, er zijn gewoonlijk maar weinigen, die deze spijs naar waarde genieten.

Posterijen is van meer algemeen belang. Het is een nieuwe rubriek en het is goed gezien deze zoo uitgebreid mogelijk te behandelen, tot zelfs telephonie. Hoe lang zal

het nog duren tot we het tarief van marconigrammen vinden opgenomen?

Zonderling, worden we officieeler of raken juist de officieele titels in 't vergeetboek? Zeker is het, dat er een behoefte schijnt te bestaan aan een lijst van titels en praedicaten, want in bijna alle almanakken van 1906 vinden we ze terug. Nu zijn er geen verontschuldigen meer voor hem die er tegen zondigt.

Stilzwijgend doorloopen we de verschillende besturen, alleen even de aandacht vestigende op de Harvard-Delft-Club met Th. Roosevelt als honorary-member. Het doet ons hart goed zulke groote namen onder onze vereenigingen te vinden.

In een prettigen onderhoudenden toon is de corpsgeschiedenis geschreven. Vooral de hierin heerschende opvatting: „De persoon van den bewerker behoeft niet geheel op den achtergrond te worden geschoven,” is juist en zoo goed gehuldigd, dat de toekomst waarschijnlijk een helder inzicht zal kunnen krijgen in de hier beschreven periode, zeker niet de minst belangrijke van de laatste jaren.

Langzamerhand beginnen bij het verder bladeren de illustraties talrijker te worden en werkelijk de hoofden der vereenigingen zijn wel eens minder geweest dan in dezen almanak. De Phoenix, Vrije Studie, Tooneel, Voetbal, Debating en Tennis zijn als teekeningen niet kwaad. In de verslagen zelf is nooit zoo heel veel variatie te brengen. De toestand is zelden onbevredigend, in de sportvereenigingen zijn verliezen meestal toevallig en de andere beloven massa's uitvoeringen in de toekomst. Deze zal zelf moeten uitmaken of hieraan voldaan wordt. Alleen waarom is Gio het eenige dispuut, dat een verslag inzond?

Ik zal niet lang blijven stilstaan bij de portretten van hen, die dit jaar aan ons en ons corps zijn ontvallen. Zij brengen ons een tijd in de herinnering, dien wij ook zonder dat, nooit zullen vergeten, een tijd, waarin zelfs de lucht-hartigsten onder ons zich tot een diep weemoedigen ernst gestemd voelden.

Wij weten het allen dat er een memento mori geschreven staat ook bij den opgang van ons leven, maar wij beseffen het zooveel sterker in dagen als deze.

Thans sluiten wij de kronieken van het D.S.C. en openen tegelijkertijd die van de T.H.S., aanvangend met het college van curatoren. De geschiedenis der Pol. School en Techn. Hoogeschool is zaakrijk maar ook niets meer dan dat. De schrijver heeft zijn enthousiasme over het eerste optreden der T.H.S. wel wat al te zeer bedwongen. Tot onzen spijt missen wij de excursie der Bouwkundigen naar Engeland onder de opgenoemde. Gelukkig dat v. L. dit feit in het mengelwerk herdenkt.

En dan valt ons oog op het portret van onzen eersten Rector Magnificus prof. J. Kraus. Misschien is het hier de plaats om met een enkel woord van hulde, blijk te geven van de waardeering, die ook wij Studenten voor onzen vroegeren Directeur en later Rector Magnificus koesteren. Zijn aftreden werd door ons allen betreurd, want wij zijn

overtuigd dat de inrichting in hem een man verloren heeft, die in alle opzichten hare belangen naar vermogen heeft behartigd.

Zij die belang stellen in de rede door Prof. Kraus uitgesproken bij de opening der T. H. S. zullen met genoegen zien, dat zij hier in haar geheel werd opgenomen, want het was natuurlijk slechts aan zeer weinigen gegund de plechtigheid bij te wonen.

Zooeven wijdden wij een enkel woord van medegevoel aan de overledenen in ons corps maar ook de P. S. heeft verliezen te betreuren, waarin ook wij deelen. De Almanak geeft ons de portretten van Dr. H. A. Behrens en Dr. J. L. C. Schroeder van der Kolk met eenige biografische mededeelingen, feiten wier herinnering hunne namen nog lang zullen doen leven.

Thans bij het verder bladeren, maken we een geweldigen sprong. Alsof het niets ware, stappen we over examens, examen-regelingen, mededeelingen van allerlei aard betreffende de T. H. S. ja zelfs over het portret-album heen en zetten onzen anderen voet op de eerste bladzijde van het mengelwerk waar we struikelen over het frontispice en met onzen neus in de Dispuutgezelschappen terecht komen. W. J. H. geeft hier een prachtig verhaal van de aloude dispuutgezelschappen. Wat al snaaksche gegevens vond hij al grabbelend in de oude archieven. Wij stemmen in met den wensch der drie dispuutbekers, die droomen van een toekomst, die misschien nog eens voor hen zou kunnen aanbreken.

En dan komen 3 versjes Lentemorgen, Zaterdag en Herfstnacht. Werkelijk, het eerste en het laatste zijn van een gehalte dat zich verheft boven dat van gemiddeld mengelwerk. Er ligt vooral in Lentemorgen iets heel prettigs en gevoeligs. Maar Zaterdag? Mijn bescheidenheid verbiedt mij, mij op zulk een hoog standpunt te stellen dit te kunnen beoordeelen; ik zal het onbesproken laten.

Zooals ik boven reeds opmerkte voorziet v. L. eenigszins in de nalatigheid van den verslaggever der T. H. S. Zijn beschrijving van de Engelsche Excursie geeft een uitstekend idee van deze werkelijk buitengewoon geslaagde reis. Het zou mij zeer spijten wanneer deze onbesproken was gebleven.

Van Minnezang en Arme student geef ik de voorkeur aan het eerste. De guitige student-minnezanger ontsnapt nu eenmaal zelden aan een verwaterd Piet Paaltjens genre, maar in dit genre is H. N. wel geslaagd iets dragelijks te leveren. Maar Arme student! Waren er geen termen om dit litteraire prul te weigeren?

Dan volgt het stukje Hoogwacht van T. C., eenigszins een pendant van Ondergang in den vorigen almanak. Deze inzending draagt evenals Ondergang de sporen van met zooveel toewijding geschreven te zijn en steunt op zulke diepgaande aandoeningen dat het niet in dit korte bestek kan worden besproken. Wij maken slechts de opmerking, dat door de veelheid van tooneelen en stemmingen en bovendien door het te veel nadruk leggen op bijpersonen

FEUILLETON.

De avonturen van drie dwazen,

door SANTOS DI MILLOS.

Naar de Fransche Vertaling speciaal voor het S.-W. bewerkt door V. B.

EERSTE HOOFDSTUK.

Het was een warme zomermiddag

Langs een wit-stoffigen straatweg, aan beide zijden beplant met ooftboomen ging een stevige jonge man.

De ooftboomen waren met een waas bedekt wat hun bladeren dofgroen deed zijn; er tusschen bloosden de lauw-warme vruchten.

De jonge man was gekleed in een bruin wambuis van laken, zijn broek hing in breede poffen tot zijn knieën, die er rond onderuit bolden, zijne voeten staken in wijde gele laarzen waarvan de kappen als pruilende monden naar beneden hingen.

Zijn gelaat was verbrand en verbruind en er boven voer, met een groote pluim beladen, een schip van een hoed.

Hij had een niet te grooten knevel, en blauwe oogen, die onder de zware wenkbrauwen uitblonken als stukjes lucht bij storm.

Aan zijn zij bengelde een degen, waarvan de punt van het lemmet door het leeren hulsel heen keek, terwijl aan een

riem over den schouder een groote blauwe knapzak hing, die onder 't gaan gedurig heen en weer slingerde.

De stappen, die hij nam, waren groot, zijn eene hand ging in evenredigen zwaai, van achteren naar voren en van voren naar achteren of pakte in het neergaan een uitgeschoten grasspriet, welke hij dan onverschillig tusschen de vingers afstroopte.

Hij was Juan de soldaat.

Hij ging naar de schoone stad van Pinanto, terwijl hij van Nerigo kwam.

In de verte kantten zich de torens en koepels van Pinanto af tegen de staalblauwe lucht, en lagen de strepen openland als geklommen en gevallen reuzen tegen den heuvel op, waar de zuidelijke stad in blauwe boomgroepen schuil ging.

Juan bleef bij een draai van den weg staan en zag om zich heen.

„Wat een hitte, wat een hitte”, mompelde hij, terwijl hij de tuit van zijn hoed vatte en zijn gelaat met het vreemdsoortige hoofddekseel koelte toewaaide.

Daarna keek hij eens naar den stand der zon, zuchtte onmenscheijk diep, liet zich dan pardoos op het gras langs den weg vallen, in de schaduw van een dichten boom; dekte zijn gelaat met den tuithoed, kreunde welbehagelijk, trok zijn eene been op, leide de handen er onder, liet daarna het opgeheven been neervallen en weldra vertelde een onregelmatig gesnork, dat Juan zacht uit het heden was weggezeild.

het hoofd-idee niet zoo klaar tot uitdrukking komt als wij zouden wenschen. Er komen goede gedeelten in voor, het maatvol proza en de gedichten zijn vloeiend geschreven, maar wij vreezen, dat Hoogwacht door velen niet zal worden begrepen.

Van de nu volgende zes gedichtjes zal ik weinig zeggen. Melancholia is minder dan de andere maar de overblijvende zijn werkelijk vrij goed, vooral „Van Liefde” is origineel. Ik hoop dat deze inzenders hun steun ook aan volgende almanakken niet zullen onthouden.

Niets kwaads vermoedend passeeren we „Zondagseind”, dat voor mengelwerk van een goed gehalte is en worden dan plotseling overdonderd door een regen van hatelijkheden, Ce sont de petites choses qui sont de temps en temps nécessaires, dans l'amitié. Nota bene het zijn „de petites choses” als je moreel binnenste buiten gekeerd wordt zoodat er geen stuk meer heel blijft. Zeker is het, dat het aantal van die petites choses grooter is dan in menigen vorigen Almanak. Moge dit aantal groeien met de jaren.

Er is in de laatste jaren zelden zulk een almanak verschenen als deze. Het is niet alleen aan U te wijten maar er is ook van Uw kant veel werk aan besteed om de zeer uitgebreide stof door groepeerings, schifting en aanvulling tot een prettig geheel te maken.

Ten siotte nog een enkel woord over de uitgave. De redactie heeft zich niet door conventies laten binden, die niet practisch of niet mooi waren maar overal gewijzigd waar dit noodig bleek.

De regelmatige marge op elk blad, het nieuwe papier, de meer normale stand van de lijst der corpsleden, slechts onderscheiden door een zwarte lijn van die der niet-corpsleden maken het lezen en zoeken rustiger voor het oog: het vurig rood bij de varia is volkomen in stijl met het krijg-zuchtige karakter.

De band met het nieuwe monogram is evenals die van de vorige goed en eenvoudig maar er moet toch heusch niet meer goud bijkomen. Vooral in onze kringen moet het goud niet heerschen.

Behalve het schutblad dat weer vrij goed is, is er niet veel goed tekenwerk in.

Het zij de eerste van een reeks even degelijke.

v. H.

Over Patenten en Octrooien.

I. HET RECHT OP PATENT.

Heeft iemand een roman geschreven, of als techniker een uitvinding gedaan, zoo is deze persoon eigenaar van die roman of deze uitvinding: in 't algemeen is zoo iemand eigenaar van een Idee. Hij heeft dus misschien een soort van eigendomsrechten op die Idee, waardoor aanleiding is om te spreken van „intellectueelen eigendom”. Dit is natuurlijk wat anders als de eigendom uit 't Burgerlijk Wetboek.

De knapzak lag plat en breed naast hem, vast gehouden aan zijn meester, door den riem, die om Juan's schouder vast zat.

Een paar mugjes soemden aan.

Ze speelden krijgertje om Juan's hoofd. — Nu eens in de lucht, hupla, dan weer naar beneden — heisa — 't was vreugde en lust. Eén kroop op den tuithoed, keek nieuwsgierig onder de mooie veer, die sierlijk naar beneden welfde.

De veer vond dit bekijks wel intressant en zweefde plechtstatig op een windje heen en weer.

Een kever klom op den knapzak en werd stil in de bewondering van het mooie blauw van dezelve, 't welk hij voor een deel van den hemel hield.

De grassprietten bogen en wuifden om Juan heen, en beklagden zacht hunne zusters, die 't mensch verpletterd had wijl zij in verwondering opkeken tegen het roodbruine lichaam, dat tusschen hen lag.

De bladren van de struiken langs het beekje, dat naast den weg voortmurmelde, bogen zich zacht naar elkaar en fluisterden....

Een half uur lag Juan nu al aan den kant van den weg en de zon klom lager en lager langs haar hemelladder en werd rooder en rooder naar de kim toe.

Daar klom een zacht geklepper en op een ezel kwam een dikke rijke boer den weg langs naar Pinanto.

Daar is de eigendom het volkomen recht op de geheele wettelijke heerschappij over een lichamelijke zaak. En omdat nu de bovengenoemde onreële zaken, die ideeën, samengebracht zijn onder den naam van intellectueelen eigendom zoo meende men, dat, omdat men op den gewonen eigendom de eigendomsrechten kan doen gelden, men ook kan spreken van een intellectueel eigendomsrecht, een recht, dat dan geheel zou vallen naast de gewone eigendomsrechten. Op deze intellectuele eigendomsrechten baseerde en bestreed men het recht op patent.

Nu zal ik dus eerst moeten nagaan of er intellectueel eigendomsrecht bestaat.

Intellectuele eigendom bestaat, dat is zeker. Zoodra er in mij een idee is opgebloeid, of wanneer van buiten af, hoe dan ook, een idee tot mij gekomen is, dat ik in mij opgenomen heb, zoo is die Idee van mij, mijn eigendom. En als zoodanig mijn eigendom kan ik er alles mee doen wat ik wil en heb ik er heerschappij over. Ik kan mijn Idee verkoopen, verbannen, vergeten, ik ben er heer en meester van.

Maar een idee is iets dat voor vermeerdering vatbaar is. Ik kan mijn Idee publiceeren, door er over te praten, aan anderen geven, enz.; en dan heeft, na de publicatie, ieder die die gelezen heeft, ook die Idee. Dan is ieder eigenaar van dezelfde idee, de idee is dan eigendom van velen geworden.

Men ziet dus dat men practisch aan den eigendom van een idee niets heeft en dat men er nog minder rechten op kan doen laten gelden. Denk ook maar aan de spreekwijze: „'t Idee zit in de lucht”. En vooral kan men niet op een idee patent nemen. Zich beroepende op intellectuele eigendomsrechten, want bij de noodzakelijke publicatie die bij 't patentverkrijgen komt, wordt even onvermijdelijk de idee het eigendom van iedereen.

Maar wil ik nu toch patenten uitreiken, zoo moeten die steunen op wat anders en dat kan zijn:

1e. Gunst of privilege: Men zegt: iemand die voor 't eerst een idee krijgt is een verdienstelijk mensch en om te beloonen verleen we als privilege een patent.

2e. Een ander recht als dat van den intellectueelen eigendom.

Beschouwen wij nu eerst de vraag of er een ander recht als intellectueel eigendomsrecht op een uitvinding bestaat.

De uitvinder is schepper van iets nieuws. Hij krijgt of een geheel nieuw Idee, dat hij in de techniek kan toepassen, of weet verschillende reeds oude ideeën zoodanig te associeeren en toe te passen, dat er een nieuw geheel uit ontstaat. Hij is dus schepper van dat nieuwe, en wel door zijn intellectueelen arbeid. Zoo ook een auteur. Criteria zijn hier: nieuwigheid, en intellectuele arbeid. Publiceert nu de uitvinder zijn idee, zoo wordt iedereen er eigenaar van, echter zonder den voorafgaanden intellectueelen arbeid.

(Zie vervolg Tweede Blad.)

Hij was welbehagelijk gezet, zijn buis van zachtgele stof spande nauw om zijn tonronde lichaam, een gevulden maishalm in het groene landschap.

De ezel was heel net en weldoorvoed, en in de bewustheid van zijn voornaamheid, deed hij geen moeite de ooren recht te houden, maar liet ze naar alle richtingen rondzwaaien.

Toen de boer in de verte Juan zag liggen op zijn rug in de schaduw met zoo'n gelukzalige uitdrukking in heel zijn lichaamshouding, werd hij bevangen van een kwaden naijver.

Hij dreef moedwillig zijn dikke ezel de wat hoogere graskant van den weg op en bij Juan gekomen prikte hij deze met een afgeschaafd wilgehoutje, dat hij in de hand hield, in de rechterkuit.

Juan lichtte een hand op, trok aan de tuit zijn hoed van de oogen en greep den ezel bij de witte staart, die, juist in 't voorbijgaan binnen zijn bereik bengelde.

„Ho, geliefde”, sprak hij daarna vroolijk terwijl hij met de andere hand boer Pepito bij 't dikke been greep — „Ho, onsterfelijke, waarheen zoo op dit uur van den dag, waarop de goden spijszigen en de menschen slapen?”

Pepito nijdig antwoordde: „Waarheen ik ga is mijn zaak en voor jou en je goden van niet het minste belang”.

„Ho geliefde”, zeide nu weer Juan, „Gij vergist u: ten eerste is het van belang voor de goden die uw ezel aanbidt, daar deze een tijdje rust zal krijgen” — terwijl hij dit zeide trok hij Pepito's been met een ruk onder de buik van den voornamen ezel, zoodat de eigenaar van dit

TWEEDE BLAD

behoorende tot het STUDENTEN-WEEKBLAD
van 11 JANUARI 1906. No. 13.

Een ieder zou zoo de eer en 't stoffelijke voordeel van de nieuwe Idee kunnen genieten. Maar zegt het rechtsgevoel: het zonder goedkeuring van den uitvinder gebruik maken van zijn onveranderde Idee is onrechtmatig, is dus inbreuk maken op het uitvindersrecht.

De voorafgaande intellectuele arbeid heeft dus geschapen een recht, dat geen eigendomsrecht is, maar uitvinders- of auteursrecht genoemd wordt; 't is een zelfstandig immaterieel recht, waarop inbreuk mogelijk is.

En 't is een groot recht, want daarmee wordt kalmweg aan alle mede-eigenaren van de Idee belet er gebruik van te maken.

Er doet zich dus eerst de quaestie voor of verrichte arbeid recht kan scheppen.

Hiervoor moeten wij weer eerst nagaan wat of recht is.

Kant zegt:

„Recht ist der Inbegriff der Bedingungen unter denen die Willkür des Einen mit der Willkür des anderen nach einem allgemeinen Gesetze der Freiheit vereinigt worden kann”.

Prof. Opzoomer geeft als definitie:

„Recht is het complex van normen, die de handelingen van een mensch beheerschen in zijn verkeer met andere menschen, welke normen door den Staat zijn gegeven of erkend en met de middelen door den Staat verschaft, kunnen worden afgedwongen” -- waaruit volgt: er is geen recht zonder rechtspraak als sanctie.

Maar toch voldoen deze beide definities me niet, zij zijn duister, en daarom ben ik zoo vrij geweest er zelf eene te maken, die veel eenvoudiger is, en zeer goed toch met beide bovenstaande overeenkomt:

„Recht is: de in de rede liggende betrekking, of: de redelijke verhouding.”

Aan recht komt dus een tijdelijk karakter toe, 't verandert met de ideeën der menschen. Dus zoude ik een recht op patent erkennen, zoo moet daar uitdrukkelijk bijgevoegd worden: de tegenwoordig voorheerschende ideeëngang is zoodanig, dat zij het recht op patent erkent.

Maar nu op de vraag terug, of arbeid een recht scheppen kan. Dat arbeid eigendomsrechten schept wordt tegenwoordig algemeen aangenomen, echter niet zoo algemeen, dat arbeid patentrechten schept. En dat kan ons niet verwonderen: Het patentrechten-idee is veel moeilijker te omvatten, dan het idee der eigendomsrechten. Toch heeft ook dit idee, dat der eigendomsrechten, zich langzamerhand bij de menschen moeten ontwikkelen. Bij de Romeinen stond het reeds goed vast, en ook daarna is dit rechtsidee, dat wel een van de allereerste van den redelijken mensch geweest zal zijn, blijven bestaan. Maar van patenten hadden

dikke lichaamsdeel naar beneden tuimelde en als een kapotgevalen ei in het gras lag, — „en ten tweede is het van belang voor mij, omdat ik daar naar kan afmeten den tijd, die ik u mij zal laten gezelschap houden.”

„Maar bij alle dit-en-de-datten, wie geeft je het recht mij — Pepito — dusdanig te krenken en te beleedigen?”

„Wel, geliefde: mijn degen” — en trotsch vertoonde Juan dit prachtstuk van smeedkunst — „en dan mijn vuisten”.

Deze vuisten waren de geweldigste, die men ooit gezien heeft of zal zien, zoolang als de goede zon zijn licht over dit langzaam ronddraaiende stuk aarde zal uitgieten.

De dikke boer, welke beteuterd in het gras zat en werktuigelijk de stof van zijn karmozijnen broek veegde, keek eens met zijn groote bolle oogen naar Juan's vuisten en daarna naar Juan's degen, nam toen bedenkelijk een gras-prietje in den mond, lachte eens domgenoegeijk, gaapte, en sprak:

„Mijn goede vriend, mij dunkt ik ben in 't ongelijk, we moesten maar wat gaan slapen”.

Juan, die alreeds behagelijk op zijn rug lag en met de oogen keek naar twee vogeltjes, die in den kroon van de hen beschuttende boom zaten te kozen, rolde langzaam op eene zijde, keek den boer een tijdje aan, rolde zich daarna even langzaam op de andre zijde, keek den ezel bewonderend ook een tijdje aan, ging weer op zijn rug liggen en zeide langzaam:

„Wel Pepito, we zouden ons de slaap goed kunnen laten smaken”.

zij nog geen idee. Daarom komt de ontwikkeling van de idee „recht op patent” zooveel achteraan, en omdat de groote massa er weinig mee te doen heeft, en omdat het moeilijker te begrijpen is, omdat er op dit gebied velerlei verwarring heerscht daar het een immaterieel recht is, zoo kunnen velen dit idee nog niet vatten. Toch erkennen zij 't gedeeltelijk wel, al is 't onbewust. De groote strijd die er dikwijls is over de prioriteit van een uitvinding is wel degelijk een reeds erkennen van een recht van den uitvinder.

Men noemt dan ook gewoonlijk een nieuwigheid naar den uitvinder, om er zijne betrekking toe mee aan te geven: Corliss-machine, Scherzerbrug, Wet van Van 't Hoff, Stelling van Maxwell, proces van Carnot, formules van Euler en hypothese van Schiaparelli.

Verder nog gaat men bij de auteurs, waar men zelfs reeds den naam van plagiaat verzonnen heeft, voor het inbreuk maken op zijn rechten. En ook heeft de Nederlandsche Staat een wet van 11 Juni 1881 tot bescherming van die auteursrechten.

Bij den auteur is men dus ten volle tot de erkenning gekomen, dat de arbeid van den auteur hem in een zoodanige redelijke betrekking tot zijn werk gesteld heeft, dat hij het uitsluitend voordeel er van genieten mag.

En waarom dan niet de uitvinder, die toch ook door de intellectueelen arbeid iets nieuws geschapen heeft?

Zoo heb ik dus, hoop ik, u aangetoond dat, doordat een uitvinding gepubliceerd wordt, er geen eigendomsrechten op te doen gelden zijn, (dit is een misvatting waaraan ook de Oud-Minister van Heemskerk zich bij de Kamerdebatten van 1868—'69 schuldig maakte), dat er van een intellectueel eigendomsrecht geen sprake is, doch dat de voorafgaande intellectuele arbeid een zoodanige in de rede liggende betrekking tusschen den uitvinder en zijn uitvinding schept, dat men een patentrecht moet erkennen.

Nog een ander rechtsbegrip, dat reeds bij de Romeinen aanwezig was, zou men kunnen uitbreiden en gebruiken om het recht op patent duidelijk te maken, nl. het recht van eerste inbezitname. Wel is waar gold dit bij de Romeinen slechts voor lichamelijke zaken, landerijen, maar er is niets tegen om het ook op intellectuele zaken toe te passen.

De 2de wijze, waarop men tot het uitreiken van patenten komen kan, die van gunst of privilege, kan hier dus bijna onbesproken blijven. Deze zou in aanmerking komen, als men geen recht op patent wilde erkennen, doch aan kon toonen, dat patenten de nijverheid van een land bevorderen.

Uit de rechtsdefinitie van Prof. Opzoomer kunnen we ook de conclusie trekken: „er is geen recht zonder Staat als bron”. Dus waar het patentrecht nu te voorschijn gekomen is, moet de Staat 't ook gaan erkennen. Hier betreedt men dus 't gebied van de praktijk en van de oekonomie.

Een recht zou men zeggen is zoolang geldig, als de ideeën van de menschen dezelfde zijn. Dus zou patentrecht, laten

Daarna greep hij zijn tuithoed, die naast hem gevallen was bij 't achtereind en met een sierlijke zwaai bracht hij hem weer in goede positie op zijn kin en voorhoofd.

Pepito rolde zich welbehagelijk in één, naar 't scheen om zijn buik, dekte het hoofd met een geel zijden doek met groene stippeltjes, vouwde zijn handen over de borst en weldra bewees ook zijn gesnork, dat het land der gelukzaligen door hem betreden was.

De witte ezel keek wat minachtend naar deze twee rustende menschenkinderen; knauwde loompjes aan het drooge gras, woei wat met zijn lange ooren heen en weer en ging toen op tien meters afstand van zijne meesters over tot een gelukzalig nietsdoen.

De zon bescheen met zijn laatste stralen de witte huid van dit dier en maakte het puntje van de haren ros, wat vreemd aandeed bij zulk een dom en voornaam schepsel.

De schemering begon juist neer te dalen toen een paard met ruiter den weg naar Pinanto afreed.

Het was een lange dunne man die daar aankwam; een soort van pet bedekte zijn hoofd, dat lang en dun was als zijn lichaam, zijne kaken staken fel uit naar buiten en waren aan hun top zachtrood gekleurd.

De mond was wat ingedoken, wijl de neus zeer spits naar voren stak.

Zijn paard, dat heel mager was en op hooge schonkige pooten ging, was aldm behangen met zakken en pakken en allerhande bagage.

we zeggen eeuwigdurend zijn. Echter erkennen de meeste patentwetten 't slechts voor 15 à 25 jaar. Hieruit trekt Van Houten de totaal verkeerde conclusie, dat er geen patentrecht is.

(Wordt vervolgd.)

D. A. DE F.

De Vrouw en het Hooger Onderwijs.

Door Monseigneur SPALDING.

Wat kan een mensch toch treurige ondervindingen opdoen en welk een ontzaglijk groote teleurstellingen kunnen zijn medemenschen hem berokkenen! Daar dacht ik nu een geestverwant te vinden, die evenals ik de ziekte van dezen tijd, feminisme geheeten, zou trachten te bestrijden en het ernstigste symptoom onder bovenstaanden titel zou behandelen. Maar helaas! wreeder désillusie is niet denkbaar; de ziektekiemen zijn tot in de Katholieke Kerk doorgedrongen en hebben een harer leiders, den bisschop van Floria, aangetast.

Leest de brochure niet, gij allen, die nog gezond zijt, de besmetting zou ook u kunnen bereiken en zoo ge al niet besmet werdt, ge zoudt dezelfde droevige ondervinding opdoen als ik en zien dat men niemand meer vertrouwen kan!

Als afschrikwekkend voorbeeld zal ik een zin aanhalen, die n.b. cursief gedrukt is, zoodat hij den eersten den besten argeloozen 1en jaars, die bij toeval eens niets anders te doen had en dit gevaarlijke boekje doorkeek, dadelijk in het oog zou moeten vallen.

„Laat ons vooral elke poging van vrouwen om vrouwen „op te heffen, te sterken en te ontwikkelen, van harte „toejuichen en steunen.”

Dat is nu juist waar ik tegen opkom, niet toejuichen en steunen is onze taak, maar afkeuren en tegenwerken. Het beste en waardigste middel is m.i. bij iedere gelegenheid aan de vrouwelijke studenten te toonen, dat we ze absoluut anders beschouwen als gewone meisjes, dat onze beleefdheid en onze ridderlijkheid een kwestie is van plaats en conventie, geen karaktereigenschap. Als al die ongelukkige afgedwaalden maar eenmaal inzien, dat ze in onze oogen minder waard zijn door haar studeeren, zullen plotseling de Universiteiten weer zijn als vroeger en beloven wij deze heele episode grootmoediglijk te vergeven en te vergeten. Maar om zoover te komen moeten we solidair zijn; er moeten geen mannelijke studenten meer zijn, die van zóó weinig verstand blijk geven, dat ze zich tegen de meisjesstudenten gedragen alsof ze elkaar in de balzaal of op het tennisveld ontmoet hadden. En wanneer de brochure van Ms. Spalding een van u in handen komt, werp haar dan ver weg en als ge het goed met de menschheid meent, zorg dan dat ze door totale vernietiging geen verder kwaad meer doen kan. Wanneer ik er dat mee bereikt heb, beklag

De staart, die ongekort was, hing in strengen naar beneden, en de uiterste punten veegden den weg achter het paard aan.

Voor de plaats waar de twee slapers lagen, hield de vreemdeling zijn paard in.

„Hola, jullie daar, Ridders van de onverstoorte slaap, zijn jullie doof, of gedood door de booze Marmita, die de kinderen rooft — hola, wordt eens wakker!”

Juan's hand ging langzaam naar boven en greep met moeite een stuk van zijn hoedetuit.

Daarna schoof hij dit hoofddeksel op zijde en den langen vreemdeling in het aangezicht kijkend zeide hij:

„Geliefde — man van het ijzeren hart of van de groene pet, ik heb Uw wenschen verhoord en zie U thans aan.”

Ook de dikke Pepito, door het gesprek gewekt, ontrolde zich langzaam en zijne dop-oogen op den langen vreemdeling richtend, mompelde hij een: „goeden avond.”

Daarna nam hij den terugtocht tot de ineengerolde houding wederom aan.

„Gij Edele Heeren” hervatte de dunne man, „gij edele heeren, vergun mij U te vragen hoe ik den weg naar Pinanto moet nemen.”

„Ach Heer — indien gij de weg naar Pinanto naamt, ons bleef niets dan dit groene gras en dit is dor en droog,” antwoordde Juan.

„Ik zie, dat gij spitsvondig zijt en geneigd de wereld op te nemen als een rechte gras; gij doet hieraan verkeerd, hij is te zwaar en licht zoude hij Uw hand ontvallen. — Hoe is de weg?”

ik me niet over de pijnlijke oogenblikken, die ik doorleefd heb en reken ik mijn moeite ruimschoots beloond.

Amsterdam.

I. M.

Sprookje.

II.

HET KRUIS.

Daar reed eens lang, heel lang geleden, een ridder door het land, om te prediken de leer van Kerstos, dien de menschen God aanbaden.

In golvingen van smetteloos wit woof zijn kleed op de zuchtjes van den wind en hoog hield zijn ijzeren hand het kruis van goud, dat blonk in den glinsterenden glans van de zon met een aureool van karbonkels.

En allen, die het zagen, knielden in het zand, dat opwerelde warrelingen van stuivend stof onder de zilveren hoeven, en kusten den zoom van zijn mantel in eerenden ootmoed voor den heiligen man.

Tot hij kwam bij eenen boer, die ploegde zijn land: „Weet ge niet, wurm der wormen, het gebod van den Heer, die troont aan der helderen Hemelen boog, dat zes dagen slechts ge zult werken, maar rusten den zevenden?”

Norsch wendde die zich om en rimpels fronsten zijn voorhoofd, als toornig hij tergde: „Laat Kerstos me geven genoeg om te voeden, mijn vrouw en zes kinders en rusten zal ik de gansche week. Nu vragen ze brood, straks eischen ze vleesch, mag ik dan rusten en lezen Gods werk? Neen ik moet werken en zorgen mijn huis, ik en niet Kerstos, die ze te eten niets geeft.”

En weer joeg hij zijn paarden, die snuivend wolven van wasem, schonkten hun schoften in 't ruwe gareel. In diepe voren groef het ijzer den grond en klodders klei kluitten op tot den ridder en modderden vuile vlekken van viezig bruin op het blank rein overkleed. Treurend trok hij verder, biddend genade voor den loochenaar Gods en bereikte de stad, waar kerken prikten hun gulden kruizen hoog in de eindelooze zee van de luchten. En jubelend joelde het „Welkom” hem tegen en rozen rotteden op de straten, die zegenend hij doortrok naar Kerstos' Kathedraal. Klokken beierden klanken van vrede, die nu eens trilden in zwellende golven, dan weer stierven in wijkend gebom, als hij opklom de trappen ter Heilige Mis. De bisschop dreunde psalmen, priesters zeurden liederen en steeds, zonder ophouden, zwaaiden de koorknappen vaten walmende wierook, die in verpestende schemer bleef zweven om de kleurschreeuwende beelden en geschilderde kaarsen, en de gewulven zwangerde met stikkende stank. En de zon, die schuins binnenviel, goot bundels van blauw en rood in duizend schakeeringen door de lood-gesneden ramen en tooverde op de donker-borduurde plechtgewaden een feëriek licht. Geknielend voor het hoogaltaar, smeekte hij Gods zegen voor het groote werk, dat hij zou wagen, om te planten

„Kom zet U naast ons — gij lange man met de pet, en deel met ons de vruchten van de schaduw van dees eeuwenouden boom” — sprak Juan — „Straks, als de warmte opgestegen is en de maan zoo wit schijnt als de zalen van 't Alahambra, dan breng ik U den weg op, heel tot Pinanto.

De vreemdeling liet zich zonder een woord meer te verliezen, van zijn spichtig paard glijden, bond de teugels aan een boom, en viel tusschen Juan en Pepito neder.

Hij leide zijn hoofd op den blauwen knapzak van Juan, spreide zijn lange spillebeenen in een groote hoek uit, geeuwde vervaarlijk, riep eenige malen met luide stem een paar onverstaaanbare woorden en wilde juist gaan slapen, toen hij in dit aangename werk gestoord werd door de stem van Juan, die hem vroeg:

„Voor dat gij verder gaat met in de armen van Morpheus uw liefde te bedriegen, zeg mij wat is uw naam, dat mijn mond u daarbij noeme.”

„Mijn naam is Don Quichot” sprak de dunne vreemdeling „ik ben een neef van den bekenden, en handel in muizenvallen en kattenvellen.”

Daarna vouwde hij de voorste klep van de vreemdsoortige pet om en onder een hevig brieschen, brullen en andere nare geluidenmakerij, sliep weldra de neef van den onsterfelijken Don Quichot in.

Het magere paard hing zijn kop zoo na mogelijk aan den grond; een dikke padde, die juist voorbijging, vestigde zijn dommen blik op 't oog van 't paard en in weder-

het Kruis in den Heidenschen grond, die nattig nog drensde van martelaarsbloed. Urenlang bad hij en hoorde niet het gonzen der gedempte stemmen, merkte niet de menschen, die schuifelden langs hem heen, maar droomde zich ver, ver weg in eenzaamheid van stilte.

Dan scheurden zich wolken in peillooze diepte en zag hij engelen zweven, sierlijke rijen met slepend cadans en blonken hunne vleugels in wiegende wippring en muziek ruischte volle accoorden, die aandeinden en vloeiden tot ééne streeklende harmonie van blijde klanken en zongen het loflied van den Heer van het Heelal. Eindelijk stond hij op, zijn oog gloeide van verheven roeping. Zijn kleed straalde in ongerepten glans, alleen de bruine vlek schrijnde een streep van felrood hartebloed.

Den volgenden dag toen regen klaterend klatste, stralen van één lange druppel, trok hij uit om te leeren de Kerstelijke Liefde aan hen, die Natuur beschouwden als moeder van al het bestaande en wat komen zou en kapellen hadden gericht in dichte bosschen, waar boomen welfden hun takken in slingering van twijgen en voegden hunne blaren tot schuttend dak.

Hij kwam op de plaats, waar praalde het houten paleis van den keizer der Gualfen en het Heidensche volk had er gebouwd in stapeling van blokken graniet en outaar voor den eersten der Goden, uit en tot wien het al kwam — de Natuur.

Met beide handen greep hij vast het kruis van goud, de spieren zwollen tot kromming van uiterste kracht, en zwaaiend het teeken des Heeren met suizenden draai, liet hij het neerdrallen op den heiligen steen. Eén katsende pats en wankelend eerst in schokkende stooten, dan vlugger en vlugger hobbelen tot de bovenste het tegenwicht verloor, stortten neer met dreunend gedonder de keien, die eens vormden den tempel van den machtigen God.

Maar het volk, dringend tot dreigende drommen drilden de spiezen en brulden met lallend getier nu den dood aan den vreemde, die zich vergreep aan hun heiligst altaar. En ze wierpen een wilden worp van schichten, die hel klangeden het kruis en zoefden om het ros, dat trappelde den grond.

Plots hief 't de poeten met wijde spreiding, boog den nek in welvende lijn, en neersmakend de voorsten der Heidenen, spande het zijn lijf tot stijve strekking en rende in razende dolheid weg. Vloog over de landen, die vlakten een veld vol pracht van zomerweelde en zijn angstig rollend oog zag niet den afgrond, die diepte tot bodemlooze van water, waarin de zon zich spiegelde in glinstering van groene sprikkelstralen.

Wild-steigerend klauwden zijne hoeven de lucht, dan plonste hij neer in wolken van duizende droppels, die opspatten, heel hoog; breede kringen golfden zich op het effen meer en sloegen strepen van schuim tegen de rotsige kust. Doch de ridder dook op en met hem het kruis, dat hij drukte in krampige doodsangst; maar terstond weer trok zinkend het zware metaal hem mee naar de diepte; nog eenmaal pletste zijn hand 't water, dan werd 't stil — de ridder was niet meer.

En de Heidenen dregden op het kruis van goud en smolten het tot drinkkroes voor hun almachtigen Keizer.

Amsterdam.

A. C. J.

Een mooie zin.

Tot de gemeenten die bij Kon. besl. met ingang van 1 Mei 1906 zijn aangewezen, als die waar het „verboden zal zijn zonder toestemming van den burgemeester in eene localiteit waarvoor door burgemeester en wethouders eene vergunning voor den verkoop van sterken drank in het klein of een verlot voor den verkoop van alcoholhoudenden drank, anderen dan sterken drank, voor gebruik ter plaatse van verkoop, is verleend, vrouwelijke personen (met uitzondering van de inwonende dochters van den houder der

zijdsche bewondering bleven ze elkaar een tijd aanstaren.

De boomen werden nu langzamerhand zwarter in hun kroon en de groene bladeren schenen blauw te worden, van den grond stond een bleke nevel op; de verten vervloeiden en de torens van Pinanto werden immer onduidelijker tegen de lucht.

Het leven in het gras werd luid verneembaar, en duidelijker hoorde men de verwondering van het grondvolk over deze drie vreemden, die zoo luidruchtig bezit genomen hadden van het rijk dat hèn behoorde.

(Wordt vervolgd.)

vergunning of van het verlot) gedurende de uitoefening van het bedrijf dienst te laten doen of vanwege den houder van de vergunning of van het verlot aanwezig te doen zijn”, behoort ook Delft.

(D. Ct.)

BOEKBESPREKING.

DE KORAN, met ophelderende aantekeningen, en historische aantekeningen, uitgegeven onder toezicht van Dr. S. KEYZER. (Rotterdam, D. BOLLE, 3e dr. 1905.)

Honderd-dertig miljoen Mahomedanen staan in de voornaamste werelddeelen steeds gewapend tegenover driehonderd-zestig miljoen Christenen.

Gedurende meer dan twaalf eeuwen is de Turk de openbare vijand van den Christen, en heeft deze laatste den Mahomedaan als zijn ervvijand leeren beschouwen.

En toch is de Christen al zeer oppervlakkig in zijne beschouwing van den Muzelman, slechts schaars bekend met den godsdienst van Mahomed.

Sinds meer dan twaalf eeuwen hebben honderden millioenen menschen in dit geloof hun levensgids gevonden. Men noeme dezen godsdienst eene „dwaling”, 't is zeker, dat geen Christen-secte tot op dezen dag voor haar geloof zóó heeft geleden en gestreden als deze geminachte Muzelman voor het zijne.

De leer van Mahomed heeft slechts drie geloofsartikelen: „Er is maar één God”; — „Mahomed is Zijn Profeet”; en „Niemand kan het lot, dat éénmaal onveranderlijk over hem is vastgesteld, ontgaan!”

Mahomed noemde zichzelf Gods Profeet, . . . De Christenwereld noemde Mahomed een kwakzalver. Het is bezwaarlijk aan te nemen, dat een godsdienst, waarin honderden millioenen schepselen, van gelijke beweging als wij, leven en sterven, gedurende nu meer dan twaalf eeuwen, . . . dat zulk een godsdienst geheel op kwakzalverij berust.

Wanneer wij er Mahomed een verwijt van maken, dat hij zijne godsdienstige leerstellingen doordreef met het zwaard, dan mogen wij, Christenen, niet vergeten, dat de grondlegger van onzen godsdienst wel een godsdienst des vredes en der liefde predikte, doch dat Karel de Groote eveneens het zwaard gebruikte, om de door hem overwonnen volkeren tot het Christendom te bekeeren.

En als de Christen zijn Bijbel hoog in eere houdt, dan zien wij, dat de eerbied, dien de Muzelman voor zijn Koran heeft, vooral niet minder is.

Is het Mahomedanisme in Europa nog een groote kracht (gelijk uit den laatsten worstelstrijd van Turkije met Rusland blijkt); blijft het in het Britsch-Indische Rijk het alleenheerschend element, ook in onze Nederlandsch-Indische bezittingen is het opgegroeid tot eene verbazende macht.

Sedert Europa en Indië in versnelde gemeenschap zijn, de afstand tusschen beiden van maanden tot weken is ingekrompen, elke maand honderden van Europa naar Azië afreizen, is de noodzadelijkheid vermeerderd om de grondbeginselen te kennen van de kracht, die daar alles beheerscht, welke voorhoede reikt tot aan de grenzen van Rusland en Oostenrijk, en eenmaal zelfs voor de poorten van Weenen de vlag van den profeet ontplooid.

Ziedaar, waarom het wenschelijk mag genoemd worden, dat een Nederduitsche vertaling van den Koran daarin een licht ontsteke, dat velen welkom zal zijn.”

Aan deze „Inleiding v. d. tweeden druk (1878)”, behoeft voorzeker niet veel toegevoegd te worden, om te wijzen op het goed-recht eener dergelijke uitgave.

Het verbaast mij dan ook niet, dat een derde druk noodig bleek; eerder misschien, dat 't ruim vijf-en-twintig jaren duurde, alvorens dit geschiedde (te meer, waar men bedenke, dat dit, indien ik mij althans niet vergis, de eenige Hollandsche vertaling is.)

Het komt mij voor, dat 't groote nut van eene bewerking, als de onderhavige, reeds dadelijk in 't oog valt: behalve voor iedereen, uit een oogpunt van algemeene beschaving en ontwikkeling, is het vooral voor menschen, die later in Indië hun werkkring zullen vinden, van veel belang, wat meer op de hoogte te komen van den Islam in 't algemeen, en den Koran meer in het bijzonder.

Wie daarvoor niet al te veel tijd disponibel heeft, of wenscht te stellen, en dus geen uitgebreide studie van het onderwerp kan of wil maken, doch slechts in eenigszins compacten vorm zooveel mogelijk datgene bijeen wenscht te

vinden, wat hij noodig heeft om een goed overzicht te krijgen, kan m.i. bezwaarlijk een meer aan zijn wensch beantwoordend boek vinden dan dat van Dr. Keyzer.

Het ligt niet in mijne bedoeling, den inhoud in détails te behandelen, of de al-of-niet-juistheid van opmerkingen, aantekeningen etc. na te gaan; gaarne laat ik dat over aan meerbevoegden, daar ik te veel leek op dit gebied ben, om dáárover een oordeel te vellen. Wat mij evenwel bijzonder geslaagd lijkt, en mij er toe gebracht heeft in deze bespreking de aandacht op Dr. Keyzer's werk te vestigen, is de wijze, waarop hij gemeend heeft de stof te moeten behandelen. Hij heeft, m.i. zeer terecht, ingezien, dat eene uitgave van den Koran alléén, hoezeer ook verduidelijkt en begrijpelijker gemaakt door „aantekeningen”, op zichzelf niet voldoende is. Een der grootste verdiensten van deze bewerking lijkt mij dan ook de invoeging der drie hoofdstukken, die er aan den Koran vooraf gaan.

In 't eerste wordt een levensschets gegeven van Mahomed; in 't tweede een algemeen overzicht van den Koran; in 't derde een algemeen overzicht van den Islam.

Zoedoende is de aandachtige lezer, als hij gekomen is aan 't lezen van den Koran zélf, reeds voor een goed deel ingelicht omtrent geschiedenis, bedoeling etc. van veel, dat hij daarin vinden zal, en dat hem anders misschien onbegrijpelijk of vreemd zou hebben geschenen.

't Boek wordt besloten met een tot op den tegenwoordigen tijd bijgewerkt „kort overzicht van de geschiedenis der Turken, voornamelijk in hunne verhouding tot het overige Europa”, van de hand van Dr. N. Japikse, en verduidelijkt door een drietal kaartjes, ontworpen door den heer H. Hetteema Jr.

Zonder aan de waarde van dit „Overzicht” te kort te willen doen, acht ik het toch verreweg 't minst belangrijk deel van dit, overigens zoo interessante werk; voor de kennis van een goed begrip van Islam en Koran is 't natuurlijk absoluut niet noodzakelijk. Voor wie 't boek dus met die

bedoeling ter hand neemt, is 't m.i. geheel overbodig. Gelukkiger daarentegen lijkt mij de gedachte, om aan het eind van den Koran in te voegen een „Algemeen Register der voornaamste onderwerpen, in den Koran behandeld, en der noten, desbetreffende”.

Dit zeer uitvoerige register (dat niet minder dan vier en dertig pagina's van het boek inneemt) vergemakkelijkt een antwoord op de vraag, wat omtrent eenig speciaal onderwerp in den Koran alzo gezegd is, in hooge mate, en zal dan ook aan de bruikbaarheid en de practische waarde van het boek bijzonder ten goede komen.

Amsterdam, Januari 1906.

F. K.

AGENDA.

DELFT.

Donderdag 18 Januari. Stads Doelen. Rotterd. Tooneelgezelschap; 6e Abonnementsvoorst.: „Blondinette”; 8 uur.

DEN HAAG.

Vrijdag 12 Januari. Ned. Tooneel: „Driekoningenavond”; 8 uur.

Zaterdag 13 Januari. Fransche Opera: „La Tosca”; 8 uur.

ROTTERDAM.

Vrijdag 12 Januari. Groote Schouwburg: „Blondinette”; 8 uur.

Tivoli-Schouwburg: „Janus Tulp”; 8 uur.

Zaterdag 13 Januari. Tivoli-Schouwburg. Ned. Tooneel: „Het jubilaem”; 8 uur.

Groote Schouwburg. Tournee Arthur Bourcher: „The walls of Jericho”; 8 uur.

Maandag 15 Januari. Groote Schouwburg. Tournee Bourcher: „The walls of Jericho”; 8 uur.

ADVERTENTIEN.

Aangeboden bij beschaafde familie in een klein gezin:
**Een ruime goed gemeubileerde Zitkamer
en een Slaapkamer.**

met of zonder pension. Vrij Heerenhuis op netten stand. Franco brieven No. 4080s-w Bureau van dit Blad.

Ter overname aangeboden:

een nieuw exemplaar Hütte

18e druk voor f 7,50.

Adres: J. WALTMAN Jr.

DAME, in het bezit van **typewriter** en **cyclostyle**, bekend met **moderne talen**,

vraagt **COPIEERWERK.**

Brieven fr. lett. V. D. aan GLJSELAAR's BOEKHANDEL, Balthasar Floriszstraat 47, AMSTERDAM.

HEDEN VERSCHEEN:

Nederlandsche

Staatsalmanak voor Iedereen

onder hoofdredactie van den heer

H. PYTTERSEN Tz.,

Oud-Lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

7e Jaargang. 1906.

Prijs slechts f 1,50.

Gebonden f 1,90.

„Het is een onmisbaar handboek voor elk met het hoofd werkend Nederlander, hetzij studie-, bureau-, handels- of kunstmensch.”

(Telegraaf.)

„Het is inderdaad een handboek”.

(Nieuwe Rott. Ct.)

„Een schatkamer van wetenswaardigheden”.

(Leeuw. Ct.)

Voorhanden bij **J. WALTMAN Jr.,**
Boekhandel, Binnenwatersloot.

EGLISE WALLONNE.

Service tous les dimanches à 10 heures et demie.

„MAISON HAAS”,
Koornmarkt 34.

Uitzending v. dagelijksche diners à 80 ct.,
zijnde: **Soep, Vleesch, Groenten, Aardappels**
en **Fruit of Pudding.**

Bij abonnement van **10** bons, geldig **15** dagen, à **75** cent.
Bij abonnement van **20** bons, geldig **30** dagen, à **70** cent.

Eettafels disponibel. Zelfde conditiën.

Passage-Bureau

J. DE KUYSER & ZONEN,

Oude Delft 229 en 231.

Stv. Mij „Rotterdamsche Lloyd”,
via **Rotterdam-Marseille.**

Stv. Mij „Nederland”,
via **Amsterdam-Genua.**

Alle informatiën zoowel voor passagiers als voor verzending van goederen kosteloos verkrijgbaar.

**Waltman's Technische
Kalender-Vloeimap**

- voor 1906. -

Verkrijgbaar door tusschenkomst van iederen
boekhandel en bij den Uitgever

J. WALTMAN Jr. - Delft.